

Dz.U. 2002 Nr 126 poz. 1069**U S T A W A**

z dnia 5 lipca 2002 r.

**o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej
w Rzeczypospolitej Polskiej¹⁾****Opracowano na
podstawie: t.j.
Dz. U. z 2016 r.
poz. 1874.****DZIAŁ I****Przepisy ogólne**

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady i warunki świadczenia pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej przez prawników zagranicznych.

2. Pomoc prawna oznacza działalność w zakresie odpowiadającym uprawnieniom adwokata lub radcy prawnego i obejmuje w szczególności udzielanie porad prawnych, sporządzanie opinii prawnych, opracowywanie projektów aktów prawnych oraz występowanie przed sądami i urzędami.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) prawnik zagraniczny – prawnika z Unii Europejskiej i prawnika spoza Unii Europejskiej;
- 2) prawnik z Unii Europejskiej – osobę będącą obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, uprawnioną do wykonywania zawodu przy użyciu jednego z tytułów zawodowych uzyskanych w państwie członkowskim Unii Europejskiej, określonych w wykazie stanowiącym załącznik nr 1 do ustawy;

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy Rady 77/249/EWG z dnia 22 marca 1977 r. mającej na celu ułatwienie skutecznego korzystania przez prawników ze swobody świadczenia usług (Dz. Urz. WE L 78 z 26.03.1977, str. 17, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, tom 1, str. 52, z późn. zm.) oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 98/5/WE z dnia 16 lutego 1998 r. mającej na celu ułatwienie stałego wykonywania zawodu prawnika w państwie członkowskim innym niż państwo uzyskania kwalifikacji zawodowych (Dz. Urz. WE L 77 z 14.03.1998, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, tom 3, str. 83, z późn. zm.).

- 3) prawnik spoza Unii Europejskiej – osobę niebędącą obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, uprawnioną do wykonywania zawodu przy użyciu jednego z tytułów zawodowych, o których mowa w pkt 2, a także każdą osobę, która przy użyciu tytułu zawodowego uzyskanego w państwie niebędącym członkiem Unii Europejskiej jest uprawniona do wykonywania zawodu odpowiadającego – pod względem wykształcenia i uprawnień oraz podstawowych zasad jego organizacji i wykonywania – zawodowi adwokata lub radcy prawnego;
- 4) usługa transgraniczna – jednorazową lub mającą charakter przejściowy czynność z zakresu pomocy prawnej, wykonywaną w Rzeczypospolitej Polskiej przez prawnika zagranicznego wykonującego stałą praktykę w innym państwie;
- 5) stała praktyka – stałe i systematyczne świadczenie pomocy prawnej przez prawnika zagranicznego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) państwo macierzyste – państwo, w którym prawnik zagraniczny uzyskał prawo do używania jednego z tytułów zawodowych, o których mowa w pkt 2 i 3.

Art. 2a. Przepisy ustawy dotyczące prawników z Unii Europejskiej stosuje się odpowiednio także do osób, które:

- 1) są obywatelami państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, uprawnionymi do wykonywania zawodu przy użyciu jednego z tytułów zawodowych uzyskanych w tych państwach, określonych w wykazie stanowiącym załącznik nr 2 do ustawy albo przy użyciu jednego z tytułów zawodowych uzyskanych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, określonych w wykazie stanowiącym załącznik nr 1 do ustawy;
- 2) są obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, uprawnionymi do wykonywania zawodu przy użyciu jednego z tytułów zawodowych uzyskanych w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, określonych w wykazie stanowiącym załącznik nr 2 do ustawy.

DZIAŁ II

Wykonywanie stałej praktyki

Rozdział 1

Przepisy wspólne

Art. 3. Na zasadzie wzajemności, o ile umowy międzynarodowe ratyfikowane przez Rzeczpospolitą Polską lub przepisy organizacji międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest członkiem, nie stanowią inaczej, prawnicy zagraniczni są uprawnieni do wykonywania stałej praktyki, na zasadach określonych w przepisach niniejszego działu, po wpisaniu na jedną z list prawników zagranicznych, prowadzoną odpowiednio przez okręgowe rady adwokackie lub rady okręgowych izb radców prawnych, zwaną dalej „listą”.

Art. 4. 1. Na listę prowadzoną przez okręgowe rady adwokackie wpisuje się prawników z Unii Europejskiej zamierzających świadczyć pomoc prawną w zakresie odpowiadającym zawodowi adwokata oraz prawników spoza Unii Europejskiej, których tytuł zawodowy uprawnia do wykonywania zawodu odpowiadającego zawodowi adwokata.

2. Na listę prowadzoną przez rady okręgowych izb radców prawnych wpisuje się prawników z Unii Europejskiej zamierzających świadczyć pomoc prawną w zakresie odpowiadającym zawodowi radcy prawnego oraz prawników spoza Unii Europejskiej, których tytuł zawodowy uprawnia do wykonywania zawodu odpowiadającego zawodowi radcy prawnego.

3. (uchylony)

Art. 5. 1. Lista składa się z części, na którą wpisuje się prawników z Unii Europejskiej, i z części, na którą wpisuje się prawników spoza Unii Europejskiej.

2. Na liście podlegają ujawnieniu następujące dane dotyczące prawników zagranicznych: imię i nazwisko, data i miejsce urodzenia, miejsce zamieszkania, adres, siedziba zawodowa, tytuł zawodowy uzyskany w państwie macierzystym. Ponadto na liście podlega ujawnieniu nazwa i adres grupy zawodowej, do której prawnik zagraniczny należy w państwie macierzystym, oraz nazwa właściwego organu państwa macierzystego, który wystawił zaświadczenie stwierdzające, że prawnik zagraniczny jest zarejestrowany w tym państwie jako osoba uprawniona do

wykonywania zawodu przy użyciu jednego z tytułów, o których mowa w art. 2 pkt 2 lub 3.

3. Szczegółowy sposób prowadzenia listy określają regulaminy uchwalane przez Naczelną Radę Adwokacką oraz Krajową Radę Radców Prawnych.

Art. 6. 1. Wpis na listę następuje na wniosek zainteresowanego.

2. Prawnik zagraniczny ubiegający się o wpis na listę prowadzoną przez okręgową radę adwokacką składa wniosek do rady właściwej ze względu na wskazaną we wniosku przyszłą siedzibę zawodową. Prawnik zagraniczny ubiegający się o wpis na listę prowadzoną przez radę okręgowej izby radców prawnych składa wniosek do rady właściwej ze względu na wskazaną we wniosku przyszłą siedzibę zawodową, a jeżeli praktyka ma być wykonywana w ramach stosunku pracy – do rady właściwej ze względu na wskazaną we wniosku siedzibę przyszłego pracodawcy.

3. Do wniosku o wpis należy załączyć:

- 1) zaświadczenie wystawione przez właściwy organ państwa macierzystego, stwierdzające, że osoba ubiegająca się o wpis jest zarejestrowana w tym państwie jako uprawniona do wykonywania zawodu przy użyciu jednego z tytułów zawodowych, o których mowa w art. 2 pkt 2 lub 3; organ, do którego składa się wniosek, może odmówić przyjęcia zaświadczenia, jeżeli od daty jego wystawienia upłynął okres dłuższy niż trzy miesiące;
- 2) dokument potwierdzający obywatelstwo osoby ubiegającej się o wpis.

4. Wniosek o wpis sporządza się w języku polskim. Pozostałe dokumenty, z wyjątkiem dokumentu, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, jeżeli nie są sporządzone w języku polskim, przedkłada się wraz z tłumaczeniem na język polski, poświadczonym przez tłumacza przysięgłego.

Art. 7. 1. O wpisie na listę, a także o skreśleniu z listy decyduje okręgowa rada adwokacka lub rada okręgowej izby radców prawnych. Odmowa wpisu może nastąpić tylko wtedy, gdy zainteresowany nie spełnia wymogów określonych w ustawie.

2. Do postępowania i uchwał podejmowanych przez okręgową radę adwokacką w przedmiocie wpisu na listę lub skreślenia z niej stosuje się odpowiednio art. 12, art. 46, art. 68, art. 69 i art. 69a oraz przepisy działu VI ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2015 r. poz. 615, 1064, 1224, 1255 i 1311 oraz z 2016 r. poz. 1579). Do postępowania i uchwał podejmowanych przez radę okręgową

izby radców prawnych w przedmiocie wpisu na listę lub skreślenia z niej stosuje się odpowiednio przepisy art. 29, art. 29¹, art. 31, art. 31¹ i art. 31² ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 233 i 1579).

3. Skreślenie z listy, niezależnie od przyczyn określonych w przepisach wymienionych w ust. 2, następuje także wtedy, gdy prawnik zagraniczny utracił na stałe lub czasowo w państwie macierzystym uprawnienie do wykonywania zawodu, o którym mowa w art. 2 pkt 2 lub 3, albo gdy został wpisany na listę adwokatów lub na listę radców prawnych.

4. Celem stwierdzenia, czy zawód, do którego wykonywania w państwie macierzystym jest uprawniona osoba ubiegająca się o wpis na listę, odpowiada zawodowi adwokata lub radcy prawnego, rada, o której mowa w ust. 1, może zwrócić się do Ministra Sprawiedliwości o udostępnienie tekstu właściwego prawa obcego. Rada może zwrócić się do Ministra Sprawiedliwości również wtedy, gdy chodzi o stwierdzenie stosowania wzajemności, o której mowa w art. 3, przez państwo macierzyste osoby ubiegającej się o wpis na listę.

5. Okręgowa rada adwokacka i rada okręgowej izby radców prawnych niezwłocznie zawiadamiają właściwy organ w państwie macierzystym prawnika zagranicznego o dokonaniu wpisu tego prawnika na listę, o odmowie jego dokonania oraz o skreśleniu go z listy.

Art. 8. Przy wykonywaniu stałej praktyki prawnik zagraniczny wpisany na listę używa tytułu zawodowego uzyskanego w państwie macierzystym, wyrażonego w języku urzędowym tego państwa, ze wskazaniem organizacji zawodowej w państwie macierzystym, do której należy, albo sądu, przed którym ma prawo występować zgodnie z prawem tego państwa, oraz informacją, czy prawnik zagraniczny wykonuje stałą praktykę w zakresie odpowiadającym zawodowi adwokata, czy zawodowi radcy prawnego. W tym celu należy wskazać listę, na którą prawnik zagraniczny jest wpisany, z podaniem prowadzącego ją organu.

Art. 9. 1. Prawnica zagraniczna, która w państwie macierzystym należy do grupy zawodowej mającej na celu prowadzenie wspólnej praktyki w zakresie świadczenia pomocy prawnej, jest uprawniona do używania – obok tytułu zawodowego – nazwy tej grupy zawodowej.

2. O przynależności do grupy zawodowej, o której mowa w ust. 1, prawnik zagraniczny jest obowiązany poinformować organ prowadzący listę, na którą jest wpisany. Informacja powinna wskazywać nazwę grupy zawodowej i jej formę prawną oraz adres, a na żądanie organu prowadzącego listę – także imiona i nazwiska innych członków grupy zawodowej.

Art. 10. 1. Prawnik zagraniczny, w zależności od tego, na którą listę jest wpisany, podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej według przepisów o odpowiedzialności dyscyplinarnej adwokatów lub odpowiedzialności dyscyplinarnej radców prawnych.

2. W miejsce kary zawieszenia w czynnościach zawodowych adwokata i kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego stosuje się karę zawieszenia prawa do świadczenia pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej na czas od trzech miesięcy do pięciu lat. Zamiast kary wydalenia z adwokatury i kary pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego stosuje się karę zakazu świadczenia pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Sąd dyscyplinarny doręcza niezwłocznie właściwemu organowi w państwie macierzystym prawnika zagranicznego odpisy:

- 1) aktu oskarżenia lub wniosku uprawnionego rzecznika dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, wraz z powiadomieniem o uprawnieniach wynikających z ust. 4;
- 2) orzeczeń i postanowień wydanych w toku postępowania dyscyplinarnego;
- 3) środków odwoławczych.

4. Organ, o którym mowa w ust. 3, na każdym etapie postępowania dyscyplinarnego może przedstawiać sądowi dyscyplinarnemu swoje stanowisko w sprawie, a jego przedstawiciel może brać udział w rozprawie także wówczas, gdy prowadzona jest z wyłączeniem jawności.

5. W przypadkach, o których mowa w art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze i w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, dziekan rady adwokackiej, który wymierzył prawnikowi zagranicznemu karę upomnienia lub dziekan rady okręgowej izby radców prawnych, który udzielił ostrzeżenia, doręcza organowi, o którym mowa w ust. 3, odpis zawiadomienia o wymierzeniu kary upomnienia lub udzieleniu ostrzeżenia oraz odpis odwołania, jeżeli zostało wniesione.

Art. 11. 1. Prawnik zagraniczny podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy świadczeniu pomocy prawnej, na zasadach obowiązujących adwokatów lub na zasadach obowiązujących radców prawnych, w zależności od tego, na którą listę jest wpisany.

2. Od obowiązku wskazanego w ust. 1 zwolnione są osoby, które wykażą, że objęte są ubezpieczeniem lub gwarancją zgodnie z przepisami swojego państwa macierzystego, a warunki i zakres tego ubezpieczenia lub gwarancji są równoważne warunkom i zakresowi ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1. W przypadku gdy równoważność jest tylko częściowa, prawnik zagraniczny jest obowiązany zawrzeć umowę uzupełniającego ubezpieczenia lub uzupełniającej gwarancji.

3. Dowód ubezpieczenia lub gwarancji, o których mowa w ust. 2, prawnik zagraniczny obowiązany jest przedstawiać co roku organowi prowadzącemu listę, na którą jest wpisany. Do przedkładanych dokumentów, jeżeli nie są sporządzone w języku polskim, należy załączyć ich tłumaczenie na język polski, poświadczone przez tłumacza przysięgłego.

Art. 12. (uchylony)

Rozdział 2

Wykonywanie stałej praktyki przez prawników z Unii Europejskiej

Art. 13. 1. Prawnik z Unii Europejskiej wpisany na listę prowadzoną przez okręgową radę adwokacką jest uprawniony do wykonywania stałej praktyki w zakresie odpowiadającym zawodowi adwokata, a wpisany na listę prowadzoną przez radę okręgowej izby radców prawnych – w zakresie odpowiadającym zawodowi radcy prawnego.

2. Wybór listy należy do prawnika z Unii Europejskiej.

Art. 14. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, prawnik z Unii Europejskiej wpisany na listę prowadzoną przez okręgową radę adwokacką ma takie same prawa i obowiązki jak adwokat, a wpisany na listę prowadzoną przez radę okręgowej izby radców prawnych – ma takie same prawa i obowiązki jak radca prawny. Dotyczy to również obowiązku przestrzegania zasad etyki zawodowej.

Art. 15. 1. Prawnik z Unii Europejskiej wpisany na listę prowadzoną przez okręgową radę adwokacką może wykonywać stałą praktykę w kancelarii

indywidualnej, w zespole adwokackim, spółce jawnej, spółce cywilnej, spółce komandytowo-akcyjnej, spółce komandytowej lub spółce partnerskiej.

2. Prawnik z Unii Europejskiej wpisany na listę prowadzoną przez radę okręgowej izby radców prawnych może wykonywać stałą praktykę w ramach stosunku pracy, na podstawie umowy cywilnoprawnej, w kancelarii indywidualnej, spółce jawnej, spółce cywilnej, spółce komandytowo-akcyjnej, spółce komandytowej lub spółce partnerskiej.

3. Wyłącznym przedmiotem działalności spółek, o których mowa w ust. 1 i 2, może być świadczenie pomocy prawnej. Wspólnikami w spółkach: cywilnej i partnerskiej mogą być wyłącznie prawnicy z Unii Europejskiej, adwokaci lub radcowie prawni, doradcy podatkowi lub rzecznicy patentowi, a wspólnikami w spółce jawnej oraz komplementariuszami w spółce komandytowo-akcyjnej lub spółce komandytowej mogą być ponadto prawnicy spoza Unii Europejskiej.

Art. 16. 1. Z chwilą wpisu na listę prawnik z Unii Europejskiej staje się członkiem właściwej izby adwokackiej lub właściwej izby radców prawnych.

2. Jako członek izby adwokackiej lub izby radców prawnych prawnik z Unii Europejskiej wykonuje wszystkie obowiązki i prawa przysługujące członkom samorządu zawodowego, z wyjątkiem biernego prawa wyborczego do organów samorządu.

Art. 17. 1. Przy wykonywaniu czynności polegającej na reprezentowaniu klienta w postępowaniu, w którym zgodnie z obowiązującymi przepisami wymagane jest, aby strona była reprezentowana przez adwokata lub radcę prawnego, prawnik z Unii Europejskiej ma obowiązek współdziałać z osobą wykonującą jeden z tych zawodów. W przypadkach, w których reprezentacja klienta przez radcę prawnego nie jest dopuszczalna, prawnik z Unii Europejskiej obowiązany jest współdziałać z adwokatem.

2. Szczegółowe warunki i sposób współdziałania, o którym mowa w ust. 1, określa umowa zawarta przez prawnika z Unii Europejskiej z adwokatem lub radcą prawnym. Zawierając umowę, strony powinny mieć na uwadze, że celem współdziałania jest umożliwienie prawnikowi z Unii Europejskiej prawidłowego wykonywania jego obowiązków wobec klienta i wobec organu prowadzącego

postępowanie, w szczególności zapewnienie przestrzegania przez niego obowiązujących przepisów postępowania i zasad etyki zawodowej.

3. Umowa, o której mowa w ust. 2, nie rodzi żadnych obowiązków adwokata lub radcy prawnego wobec klienta prawnika z Unii Europejskiej, chyba że strony umowy postanowiły inaczej.

4. Prawnik z Unii Europejskiej jest obowiązany przy pierwszej podejmowanej czynności przedłożyć organowi prowadzącemu postępowanie umowę, o której mowa w ust. 2. W przypadku niedopełnienia tego obowiązku organ wyznaczy prawnikowi z Unii Europejskiej stosowny termin do uzupełnienia braku. Do określenia skutków nieuzupełnienia w terminie tego braku stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące braku pełnomocnictwa lub upoważnienia do obrony.

Rozdział 3

Wykonywanie stałej praktyki przez prawników spoza Unii Europejskiej

Art. 18. Prawnik spoza Unii Europejskiej wpisany na listę prowadzoną przez okręgową radę adwokacką jest uprawniony, w ramach wykonywania stałej praktyki, jedynie do udzielania porad prawnych i sporządzania opinii prawnych dotyczących prawa państwa macierzystego lub prawa międzynarodowego, w zakresie odpowiadającym zawodowi adwokata, a prawnik spoza Unii Europejskiej wpisany na listę prowadzoną przez radę okręgowej izby radców prawnych jest uprawniony, w ramach wykonywania stałej praktyki, jedynie do udzielania porad prawnych i sporządzania opinii prawnych dotyczących prawa państwa macierzystego lub prawa międzynarodowego, w zakresie odpowiadającym zawodowi radcy prawnego.

Art. 19. W celu wykonywania stałej praktyki prawnicy spoza Unii Europejskiej mogą tworzyć:

- 1) spółki jawne, w których wspólnikami są wyłącznie:
 - a) prawnicy zagraniczni lub
 - b) adwokaci, lub
 - c) radcowie prawni, lub
 - d) doradcy podatkowi, lub
 - e) rzecznicy patentowi;
- 2) spółki komandytowo-akcyjne lub spółki komandytowe, w których komplementariuszami są wyłącznie:

- a) prawnicy zagraniczni lub
- b) adwokaci, lub
- c) radcowie prawni, lub
- d) doradcy podatkowi, lub
- e) rzecznicy patentowi.

Art. 20. 1. Przy wykonywaniu stałej praktyki prawnik spoza Unii Europejskiej, w zależności od tego, na którą listę jest wpisany, podlega warunkom wykonywania zawodu i zasadom etyki zawodowej, jakie obowiązują adwokatów lub jakie obowiązują radców prawnych.

2. Prawnik spoza Unii Europejskiej jest obowiązany uiszczać na rzecz okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych, prowadzącej listę, na którą jest wpisany, składkę w wysokości połowy składki członkowskiej obowiązującej odpowiednio adwokatów lub radców prawnych.

Art. 20a. Prawnik spoza Unii Europejskiej jest obowiązany przedstawić co roku organowi prowadzącemu listę, na którą jest wpisany, zaświadczenie wystawione przez właściwy organ państwa macierzystego stwierdzające, że jest on zarejestrowany w tym państwie jako osoba uprawniona do wykonywania zawodu przy użyciu jednego z tytułów, o których mowa w art. 2 pkt 3.

DZIAŁ III

Wpis na listę adwokatów lub listę radców prawnych prawnika z Unii Europejskiej lub obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej posiadającego kwalifikacje zawodowe wymagane do wykonywania zawodu przy użyciu jednego z tytułów, o których mowa w art. 2 pkt 2

Art. 21. W zakresie nieuregulowanym przepisami niniejszego działu, do postępowania w przedmiocie wpisu na listę adwokatów lub listę radców prawnych prawnika z Unii Europejskiej lub obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej, posiadającego kwalifikacje zawodowe wymagane do wykonywania zawodu przy użyciu jednego z tytułów, o których mowa w art. 2 pkt 2, stosuje się przepisy ustawy – Prawo o adwokaturze lub przepisy ustawy o radcach prawnych.

Art. 22. 1. Prawnik z Unii Europejskiej lub obywatel państwa członkowskiego Unii Europejskiej, posiadający kwalifikacje zawodowe wymagane do wykonywania

zawodu przy użyciu jednego z tytułów, o których mowa w art. 2 pkt 2, może być wpisany na listę adwokatów lub listę radców prawnych, jeżeli:

- 1) spełnia warunki określone w art. 65 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze lub w art. 24 ust. 1 pkt 3, 4 i 5 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych;
- 2) włada językiem polskim w mowie i w piśmie;
- 3) zda test umiejętności.

2. Jeżeli kwalifikacje zawodowe prawnika z Unii Europejskiej lub obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej, o którym mowa w ust. 1, zostały uzyskane w wyniku kształcenia, które w całości lub w przeważającej części miało miejsce poza terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej, do wpisu na listę adwokatów lub listę radców prawnych wymagane jest ponadto co najmniej trzyletnie wykonywanie zawodu przy użyciu jednego z tytułów, o których mowa w art. 2 pkt 2, potwierdzone przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które uznało te kwalifikacje.

Art. 23. 1. Do wniosku o wpis na listę adwokatów lub listę radców prawnych należy załączyć:

- 1) dokument potwierdzający, że kandydat jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
- 2) zaświadczenie wystawione przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej stwierdzające, że kandydat posiada kwalifikacje zawodowe wymagane w tym państwie do wykonywania zawodu przy użyciu jednego z tytułów, o których mowa w art. 2 pkt 2, albo stwierdzające, że kandydat jest zarejestrowany w tym państwie jako osoba uprawniona do wykonywania zawodu przy użyciu jednego z tytułów, o których mowa w art. 2 pkt 2; organ, do którego składa się wniosek o wpis, może odmówić przyjęcia zaświadczenia, jeżeli od daty jego wystawienia upłynął okres dłuższy niż trzy miesiące;
- 3) w przypadku, o którym mowa w art. 22 ust. 2 – zaświadczenie wystawione przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej potwierdzające, że przez co najmniej trzy lata kandydat wykonywał w tym państwie zawód przy użyciu jednego z tytułów, o których mowa w art. 2 pkt 2.

2. Wniosek o wpis sporządza się w języku polskim. Załączone dokumenty, z wyjątkiem dokumentu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, jeżeli nie są sporządzone

w języku polskim, przedkłada się wraz z tłumaczeniem na język polski, poświadczonym przez tłumacza przysięgłego.

2a. Właściwa okręgowa rada adwokacka lub rada okręgowej izby radców prawnych potwierdzają otrzymanie wniosku w terminie miesiąca od dnia jego otrzymania oraz zawiadamiają wnioskodawcę, w stosownym przypadku, o konieczności dostarczenia brakujących dokumentów. Przepis art. 64 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, 868, 996 i 1579) stosuje się.

3. Wniosek o wpis powinien być rozpatrzony w terminie czterech miesięcy od jego złożenia, łącznie ze wszystkimi wymaganymi załącznikami, a w przypadku, o którym mowa w art. 30 ust. 2 – niezwłocznie po ustaleniu wyniku powtórnego testu umiejętności.

Art. 24. Okręgowa rada adwokacka, właściwa do podjęcia uchwały w sprawie wpisu na listę adwokatów, lub rada okręgowej izby radców prawnych, właściwa do podjęcia uchwały w sprawie wpisu na listę radców prawnych, może zwrócić się do właściwej organizacji zawodowej lub innego właściwego organu w państwie, z którego pochodzi kandydat, w celu sprawdzenia, czy kandydat spełnia warunki, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 1.

Art. 25. Test umiejętności ogranicza się do sprawdzenia poziomu wiedzy zawodowej kandydata w celu oceny jego zdolności do wykonywania zawodu adwokata lub zawodu radcy prawnego, w porównaniu do wymagań stawianych adwokatom lub radcom prawnym wykonującym zawody na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 26. 1. Test umiejętności dla kandydatów, którzy ubiegają się o wpis na listę adwokatów, przeprowadzają komisje egzaminacyjne, o których mowa w art. 75a ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze, a dla kandydatów, którzy ubiegają się o wpis na listę radców prawnych – komisje egzaminacyjne, o których mowa w art. 33¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych.

1a. W celu przeprowadzenia testu umiejętności, komisje egzaminacyjne sporządzają listę zagadnień ustaloną w wyniku porównania zakresu kształcenia wymaganego w Rzeczypospolitej Polskiej z zakresem kształcenia odbytego przez kandydata, których nie obejmuje posiadany przez niego dyplom lub inny dokument

potwierdzający posiadanie kwalifikacji zawodowych. Test umiejętności obejmuje zagadnienia niezbędne do wykonywania zawodów adwokata lub radcy prawnego w Rzeczypospolitej Polskiej, których znajomości kandydat nie wykazał. Wyboru zagadnień dokonuje się z uwzględnieniem posiadanych przez kandydata kwalifikacji zawodowych wymaganych w państwie członkowskim Unii Europejskiej do wykonywania zawodu przy użyciu jednego z tytułów, o których mowa w art. 2 pkt 2.

2. Minister Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, ustala regulamin przeprowadzania testu umiejętności dla kandydatów ubiegających się o wpis na listę adwokatów albo radców prawnych, mając na względzie potrzebę określenia:

- 1) właściwości terytorialnej komisji egzaminacyjnych,
- 2) sposobu zorganizowania obsługi administracyjnej i technicznej komisji egzaminacyjnych,
- 3) sposobu ustalania i ogłaszania terminów testów umiejętności,
- 4) warunków i sposobu przeprowadzania części pisemnej i części ustnej testu umiejętności, w szczególności:
 - a) zakresu przedmiotowego testu umiejętności,
 - b) czasu trwania testu umiejętności,
 - c) sposobu oceniania poszczególnych części testu umiejętności,
 - d) sposobu dokumentowania przebiegu testu umiejętności

– uwzględniając konieczność prawidłowego, terminowego i efektywnego przeprowadzenia testu umiejętności oraz zapewnienia zachowania bezstronności pracy komisji egzaminacyjnych.

Art. 27. (uchylony)

Art. 28. 1. Test umiejętności przeprowadzany jest w języku polskim i składa się z części pisemnej oraz ustnej.

2. Część pisemna obejmuje opracowanie tematów, których nie obejmuje posiadany przez wnioskodawcę dyplom lub inny dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji zawodowych, ustalonych w wyniku porównania zakresu kształcenia wymaganego w Rzeczypospolitej Polskiej z zakresem kształcenia odbytego przez kandydata.

3. Część ustna obejmuje zagadnienia dotyczące zasad organizacji i działania samorządu zawodowego, warunków wykonywania zawodu i zasad etyki zawodowej.

4. Warunkiem dopuszczenia do części ustnej testu umiejętności jest uzyskanie przez kandydata pozytywnej oceny z co najmniej jednego przedmiotu w części pisemnej. W przypadku uzyskania negatywnej oceny z obu przedmiotów w części pisemnej, cały test uważa się za niezdany.

Art. 29. 1. Komisja uznaje test umiejętności za zdany albo niezdany, biorąc pod uwagę oceny uzyskane przez kandydata z poszczególnych przedmiotów w części pisemnej i w części ustnej.

2. Komisja uznaje test za niezdany, jeżeli kandydat uzyskał oceny negatywne z co najmniej dwóch przedmiotów. Uzyskanie przez kandydata oceny negatywnej z jednego przedmiotu nie stoi na przeszkodzie uznaniu testu umiejętności za zdany, jeżeli według komisji oceny uzyskane przez kandydata z pozostałych przedmiotów uzasadniają przekonanie, że jest on zdolny do wykonywania zawodu.

Art. 30. 1. Wynik testu umiejętności nie podlega zaskarżeniu.

2. W razie niepomyślnego wyniku testu umiejętności, na wniosek kandydata złożony przed upływem dwóch tygodni od ogłoszenia wyników testu, test powtarza się tylko jeden raz, nie wcześniej jednak niż po upływie 6 miesięcy od zakończenia poprzedniego testu.

Art. 31. 1. Okręgowa rada adwokacka, właściwa do podjęcia uchwały w sprawie wpisu na listę adwokatów, lub rada okręgowej izby radców prawnych, właściwa do podjęcia uchwały w sprawie wpisu na listę radców prawnych, zwalnia prawnika z Unii Europejskiej, na jego wniosek, od wymogu zdania testu umiejętności, jeżeli wykaże on, że przez okres co najmniej 3 lat wykonywał, na zasadach określonych w przepisach rozdziału 1 i 2 działu II, aktywnie i nieprzerwanie stałą praktykę w zakresie prawa obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej, w tym prawa Unii Europejskiej.

2. Nieprzerwane wykonywanie stałej praktyki oznacza jej wykonywanie bez żadnych przerw, z wyjątkiem tych, które wynikają ze zdarzeń i wymogów życia codziennego.

3. W celu wykazania aktywnego i nieprzerwanego wykonywania stałej praktyki, o której mowa w ust. 1, prawnik z Unii Europejskiej powinien załączyć do wniosku o zwolnienie z testu umiejętności listę prowadzonych spraw, ze wskazaniem ich

sygnatury albo innego oznaczenia, przedmiotu, czasu trwania oraz podejmowanych w sprawie czynności.

4. Właściwa okręgowa rada adwokacka lub właściwa rada okręgowej izby radców prawnych może wezwać prawnika z Unii Europejskiej do stawienia się osobiście w celu udzielenia dodatkowych informacji lub wyjaśnień odnośnie do wykonywania stałej praktyki, o której mowa w ust. 1.

Art. 32. 1. Rada, o której mowa w art. 31 ust. 1, na wniosek prawnika z Unii Europejskiej, może zwolnić go od wymogu zdania testu umiejętności, jeżeli wykaże on, że wykonywał na zasadach określonych w przepisach rozdziału 1 i 2 działu II, aktywnie i nieprzerwanie, stałą praktykę przez okres co najmniej 3 lat, jednakże przez krótszy czas w zakresie prawa, o którym mowa w art. 31 ust. 1.

2. Podejmując uchwałę w przedmiocie zwolnienia z testu umiejętności, rada bierze pod uwagę zakres i przedmiot dotychczasowej praktyki prawnika z Unii Europejskiej oraz jego wiedzę i doświadczenie w zakresie prawa polskiego, w tym udział w szkoleniach z zakresu tego prawa.

3. Przepisy art. 31 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

4. Właściwa okręgowa rada adwokacka lub właściwa rada okręgowej izby radców prawnych przeprowadza z prawnikiem z Unii Europejskiej rozmowę kwalifikacyjną w celu sprawdzenia, czy aktywnie i nieprzerwanie wykonywał stałą praktykę, w szczególności w zakresie prawa polskiego, i czy jest zdolny do wykonywania tej praktyki w świetle posiadanej wiedzy i doświadczenia z zakresu prawa polskiego.

Art. 33. 1. Uchwały okręgowej rady adwokackiej i uchwały rady okręgowej izby radców prawnych w przedmiocie zwolnienia z testu umiejętności powinny zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne.

2. Od uchwały odmawiającej zwolnienia z testu umiejętności prawnikowi z Unii Europejskiej przysługuje odwołanie:

- 1) od uchwały okręgowej rady adwokackiej – do Naczelnej Rady Adwokackiej;
- 2) od uchwały rady okręgowej izby radców prawnych – do Krajowej Rady Radców Prawnych.

3. Termin do wniesienia odwołania wynosi 30 dni od dnia doręczenia odpisu uchwały.

Art. 34. Prawnik z Unii Europejskiej, wpisany na listę adwokatów lub na listę radców prawnych, jest uprawniony do używania – obok tytułu adwokata lub tytułu radcy prawnego – tytułu zawodowego uzyskanego w państwie macierzystym, wyrażonego w języku urzędowym tego państwa.

Art. 34a. 1. Przepisy ustawy dotyczące obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej posiadających kwalifikacje zawodowe wymagane do wykonywania zawodu przy użyciu jednego z tytułów, o których mowa w art. 2 pkt 2, stosuje się odpowiednio także do:

- 1) obywateli państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, posiadających kwalifikacje zawodowe wymagane do wykonywania zawodu przy użyciu jednego z tytułów określonych w wykazach stanowiących załączniki nr 1 i 2 do ustawy;
- 2) obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej posiadających kwalifikacje zawodowe wymagane do wykonywania zawodu przy użyciu jednego z tytułów określonych w wykazie stanowiącym załącznik nr 2 do ustawy.

2. Przepisy działu III stosuje się odpowiednio do osób, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3–9 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z 2016 r. poz. 65).

DZIAŁ IV

Świadczenie usług transgranicznych

Rozdział 1

Świadczenie usług transgranicznych przez prawników z Unii Europejskiej

Art. 35. 1. Prawnik z Unii Europejskiej jest uprawniony do świadczenia usług transgranicznych przy użyciu tytułu zawodowego uzyskanego w państwie macierzystym, wyrażonego w języku urzędowym tego państwa, z oznaczeniem organizacji zawodowej w państwie macierzystym, do której należy, albo sądu, przed którym ma prawo występować zgodnie z prawem tego państwa.

2. W ramach uprawnienia, o którym mowa w ust. 1, prawnik z Unii Europejskiej może wykonywać wszelkie czynności, do których uprawniony jest adwokat lub radca prawny.

Art. 36. 1. Przy wykonywaniu usług transgranicznych polegających na reprezentowaniu klienta w postępowaniu przed sądami i innymi organami władzy publicznej prawnik z Unii Europejskiej podlega tym samym warunkom wykonywania zawodu, jakie stosuje się do adwokata lub radcy prawnego, z wyjątkiem warunków dotyczących miejsca zamieszkania i wpisu na listę adwokatów lub radców prawnych.

2. Prawnik z Unii Europejskiej jest obowiązany przestrzegać zasad etyki zawodowej, jakie obowiązują adwokatów lub jakie obowiązują radców prawnych, z uwzględnieniem zasad etyki zawodowej, jakie obowiązują w jego państwie macierzystym. Jednakże w przypadkach, w których reprezentacja klienta przez radcę prawnego nie jest dopuszczalna, prawnik z Unii Europejskiej podlega zasadom etyki adwokackiej, z uwzględnieniem zasad etyki zawodowej, jakie obowiązują w jego państwie macierzystym.

Art. 37. 1. Przy wykonywaniu innych usług transgranicznych niż wymienione w art. 36 ust. 1 prawnik z Unii Europejskiej obowiązany jest przestrzegać warunków wykonywania zawodu obowiązujących w jego państwie macierzystym, z uwzględnieniem warunków wykonywania zawodu obowiązujących adwokatów lub radców prawnych, o ile przestrzegania tych ostatnich warunków można wymagać od osoby, która nie wykonuje stałej praktyki, i jeżeli jest to uzasadnione dla właściwego wykonywania czynności zawodowych oraz zachowania godności zawodu.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do przestrzegania zasad etyki zawodowej.

Art. 38. 1. Przy wykonywaniu usługi transgranicznej polegającej na reprezentowaniu klienta w postępowaniu, w którym zgodnie z obowiązującymi przepisami wymagane jest, aby strona była reprezentowana przez adwokata lub radcę prawnego, prawnik z Unii Europejskiej ma obowiązek współdziałać z osobą wykonującą jeden z tych zawodów. Jednakże w przypadkach, w których reprezentacja klienta przez radcę prawnego nie jest dopuszczalna, prawnik z Unii Europejskiej obowiązany jest współdziałać z adwokatem.

2. Przepisy art. 17 ust. 2–4 stosuje się odpowiednio.

Art. 39. 1. Prawnik z Unii Europejskiej, reprezentujący klienta w postępowaniu przed sądami i innymi organami władzy publicznej, obowiązany jest wskazać organowi prowadzącemu postępowanie osobę upoważnioną do odbioru pism w Rzeczypospolitej Polskiej. W przypadku gdy prawnik z Unii Europejskiej współdziała z adwokatem lub radcą prawnym zgodnie z art. 38, domniemywa się, że osobą upoważnioną jest ten adwokat lub radca prawny.

2. W razie niewskazania osoby upoważnionej do odbioru pism w Rzeczypospolitej Polskiej, pismo przeznaczone dla prawnika z Unii Europejskiej doręcza się reprezentowanej przez niego stronie, jeżeli ma ona miejsce zamieszkania lub siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej. W pozostałych przypadkach pismo pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia. Organ prowadzący postępowanie ma obowiązek pouczyć o tym prawnika z Unii Europejskiej przy pierwszym doręczeniu.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się w postępowaniach, w których do doręczeń pism przeznaczonych dla prawnika z Unii Europejskiej ma zastosowanie rozporządzenie (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczące doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych („doręczanie dokumentów”) oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000 (Dz. Urz. UE L 324 z 10.12.2007, str. 79).

Art. 40. 1. Prawnik z Unii Europejskiej obowiązany jest przy pierwszej czynności w postępowaniu sądowym dołączyć do akt sprawy dokument stwierdzający, że jest on zarejestrowany w państwie macierzystym jako osoba uprawniona do wykonywania zawodu przy użyciu jednego z tytułów zawodowych, o których mowa w art. 2 pkt 2, oraz poinformować dziekana okręgowej rady adwokackiej lub dziekana rady okręgowej izby radców prawnych, właściwej ze względu na siedzibę sądu, o podjęciu świadczenia usługi transgranicznej.

2. Inny niż sąd organ władzy publicznej, przed którym prawnik z Unii Europejskiej wykonuje czynność, dziekan okręgowej rady adwokackiej lub dziekan rady okręgowej izby radców prawnych, właściwej ze względu na miejsce wykonywania czynności, może w każdej chwili zażądać od prawnika z Unii Europejskiej przedstawienia dokumentu, o którym mowa w ust. 1.

3. Jeżeli dokument nie jest sporządzony w języku polskim, prawnik z Unii Europejskiej powinien załączyć jego tłumaczenie na język polski, poświadczone przez tłumacza przysięgłego.

Art. 41. 1. Za zawinione naruszenie obowiązku przestrzegania warunków wykonywania zawodu i zasad etyki zawodowej, o których mowa w art. 36 i 37, prawnik z Unii Europejskiej podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej według przepisów o odpowiedzialności dyscyplinarnej adwokatów albo przepisów o odpowiedzialności dyscyplinarnej radców prawnych.

2. Przepisy art. 10 ust. 2–5 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 2

Świadczenie usług transgranicznych przez prawników spoza Unii Europejskiej

Art. 42. Na zasadzie wzajemności, o ile umowy międzynarodowe ratyfikowane przez Rzeczpospolitą Polską lub przepisy organizacji międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest członkiem, nie stanowią inaczej, w ramach świadczenia usług transgranicznych prawnik spoza Unii Europejskiej jest uprawniony wyłącznie do reprezentowania w postępowaniu cywilnym strony będącej obywatelem lub przynależącej do państwa, w którym prawnik ten jest uprawniony do wykonywania zawodu.

Art. 43. Do prawnika spoza Unii Europejskiej, świadczącego usługę zgodnie z art. 42, stosuje się odpowiednio przepisy art. 35 ust. 1 oraz art. 36–41.

DZIAŁ V

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i przepisy końcowe

Rozdział 1

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 44. (pominięty)

Art. 45. (pominięty)

Art. 46. (pominięty)

Art. 47. (pominięty)

Rozdział 2

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 48. Do dnia wejścia w życie art. 13–17 i art. 35–41 do prawników z Unii Europejskiej stosuje się odpowiednio przepisy art. 18–20 i art. 42.

Art. 49. (pominięty)

Art. 50. W przypadku prowadzenia przez spółkę, utworzoną w celu świadczenia pomocy prawnej na podstawie ustawy o spółkach z udziałem zagranicznym, działalności z naruszeniem art. 49, sąd na żądanie okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych orzeka wyrokiem o rozwiązaniu spółki.

Art. 51. Ustawa wchodzi w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia²⁾, z wyjątkiem art. 13–17, art. 21–41, art. 43, art. 45 pkt 5 i 6 i art. 46 pkt 4 i 6, które wchodzi w życie z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej³⁾.

²⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 9 sierpnia 2002 r.

³⁾ Rzeczpospolita Polska uzyskała członkostwo w Unii Europejskiej w dniu 1 maja 2004 r.

Załączniki do ustawy
z dnia 5 lipca 2002 r.

Załącznik nr 1

WYKAZ TYTUŁÓW ZAWODOWYCH UZYSKANYCH W PAŃSTWACH
CZŁONKOWSKICH UNII EUROPEJSKIEJ ODPOWIADAJĄCYCH
ZAWODOWI ADWOKATA LUB RADCY PRAWNEGO

- w Republice Austrii – Rechtsanwalt,
- w Królestwie Belgii – Avocat/Advocaat/Rechtsanwalt,
- w Bułgarii – Адвокат,
- w Republice Chorwacji – Odvjetnik/Odvjetnica,
- w Republice Cypryjskiej – Δικηγόρος,
- w Republice Czeskiej – Advokát,
- w Królestwie Danii – Advokat,
- w Republice Estońskiej – Vandeadvokaat,
- w Republice Finlandii – Asianajaja/Advocat,
- w Republice Francuskiej – Avocat,
- w Republice Greckiej – Δικηγόρος,
- w Królestwie Hiszpanii – Abogado/Advocat/Advogad/Abokatu,
- w Królestwie Niderlandów – Advocaat,
- w Republice Irlandii – Barrister/Solicitor,
- w Republice Litewskiej – Advokatas,
- w Republice Łotewskiej – Zvērināts advokāts,
- w Wielkim Księstwie Luksemburga – Avocat,
- w Republice Federalnej Niemiec – Rechtsanwalt,
- w Republice Malty – Avukat/Prokuratur Legali,
- w Republice Portugalii – Advogado,
- w Rumunii – Avocat,
- w Republice Słowackiej – Advokát/Komerčný právnik,
- w Republice Słowenii – Odvetnik/Odvetnica,
- w Królestwie Szwecji – Advokat,
- w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej –
Advocate/Barrister/Solicitor,
- w Republice Węgierskiej – Ügyvéd,

– w Republice Włoskiej – Avvocato.

Załącznik nr 2

WYKAZ TYTUŁÓW ZAWODOWYCH UZYSKANYCH W PAŃSTWACH
CZŁONKOWSKICH EUROPEJSKIEGO POROZUMIENIA O WOLNYM
HANDLU (EFTA) – STRONACH UMOWY O EUROPEJSKIM OBSZARZE
GOSPODARCZYM LUB W KONFEDERACJI SZWAJCARSKIEJ,
ODPOWIADAJĄCYCH ZAWODOWI ADWOKATA LUB RADCY PRAWNEGO
– w Republice Islandii – Lögmaur,
– w Księstwie Liechtensteinu – Rechtsanwalt,
– w Królestwie Norwegii – Advokat,
– w Konfederacji Szwajcarskiej – Avocat/Advokat, Rechtsanwalt, Anwalt,
Fürsprecher, Fürsprech Avvocato.